

[Gerda Møller]

nemlig de hjemmeboende og de udeboende, som vi foreslår skal kunne få maksimalt i årlig stipendiestøtte henholdsvis 10.000 kr. og 12.500 kr., afhængig af ansøgers egen indtægt og formue, og for dem under 22 år afhængig tillige af forældrenes indtægt og formue. Vi havde gerne afskaffet forældreafhængigheden i dette ene år, men hensynet til rigets økonomiske situation forbyder os det. Da vort forslag kun opererer med to kategorier studerende, gør det støtten langt lettere at administrere, og det er både vigtigt og giver besparelser. Vi ønsker, at stipendiestøtten fortrinsvis skal ydes inden for uddannelsens første år. Derved gives der den studerende lejlighed til at vurdere sin studieegnethed og dermed give ham eller hende et bedre grundlag for den efterfølgende låntagning. Vi ønsker nemlig at bevare lånene. Det er nødvendigt for at opfylde kravet om, at en uddannelse også skal være en investering for den enkelte, men det er også nødvendigt, hvis vi vil gøre uddannelsesstiden så kort som overhovedet muligt inden for rimelighedens grænser, og det kan nok være nødvendigt i mange tilfælde.

Vi erkender som sagt den byrde, det kan være med lånenes højde på grund af den store rentetilskrivning, og derfor indfører vi en anden form for lån foruden de statsgaranterede bank- og sparekasselån. Vi går ind for at konvertere nogle af disse statsgaranterede lån til statslån, som er rentelettede. Det er rigtigt, at vi ikke har sagt noget som helst om, hvor stor rentelettelsen skal være. Vi har godt nok set på ministerens svar på spørgsmålet om, hvad det vil koste, men vi har ikke følt, at vi har de fornødne kræfter til at lave en sådan beregning. I det øjeblik de imidlertid kunne blive ført ud i livet, går jeg ud fra, at vi kan få den nødvendige assistance fra undervisningsministeriets sagkyndige til at hjælpe os med at foretage de nødvendige beregninger.

Vi har som mål, at man efterhånden når frem til et system, der udelukkende bygger på stipendier indtil stopprøver i de videregående uddannelser – stopprøver, der normalt skal bestås inden for det første år – og derefter rentelettede statslån til uddannelsessøgende, som ikke modtager stipendier, og som opfylder de betingelser, som det bliver nødvendigt at opstille. Så må resten være statsgaranterede lån.

Vi har ved førstebehandlingen givet udtryk for, at en regulering af indtægts- og formuegrænserne efter vor mening måtte gå forud for alle de gradueringer, som ministerens forslag indeholder med hensyn til alder, uddannelsesart, bopæl osv. Derfor stiller vi også to ændringsforslag, der retter op på disse forhold, når det gælder forældreindtægten og -formuen, idet vi udvider hensynet til forsørgerpligten for søskende under uddannelse ved bedømmelsen af forældrenes økonomiske forhold, og idet vi i stedet for lovforslagets formuegrænse på 300.000 kr. anvender den skattepligtige formue, således at det tillæg på 10 pct., der lægges til forældrenes skattepligtige indtægt, først får virkning efter en formue på 630.000 kr. og ikke efter en formue på 300.000 kr.

Vi kunne også have fundet det rimeligt, om man i stedet for en forhøjelse af formuegrænsen kunne have taget hensyn til formuens art, idet en formue i form af f. eks. et parcelhus ikke kan bruges til at støtte et studerende barn med. På et spørgsmål herom i udvalget har ministeren imidlertid svaret, at det vil give administrative vanskeligheder for de lokale skattemyndigheder og for Statens Uddannelsesstøtte, og at det heller ikke efter ministerens mening vil være rimeligt af andre grunde, bl. a. fordi en lempelse på formueområdet ville medføre en stramning på andre områder. Det sidste mener vi nok ville være til at bære, fordi, som ministeren svarer, formuen jo kun får virkning for uddannelsesstøtten med den del, der ligger over den fastsatte formuegrænse, og kun i det omfang 10 pct. af denne del sammen med indtægten overstiger forældreindtægtsgrænsen.

Men når ministeren i sit svar peger på, at en nettoformue på mere end 300.000 kr. anbragt i et parcelhus ubestrideligt udgør et godt grundlag for en låneoptagelse, der f. eks. kan bruges til uddannelsesfinansiering, så må jeg melde pas. Jeg kan ikke lade være, med at udtrykke min forbavelse over at få sådan et svar fra undervisningsministeren, og jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, hvorledes dette råd kan hænge sammen med den advarsel, som finansministeren har givet mod at optage tillægslån i parcelhuse.

Vi mener altså ikke i det konservative folkeparti, at det foreliggende lovforslag opfylder vores målsætninger, hverken med hensyn til principperne for den uddannelsespolitik,